

КОНФЛІКТ З ПОЛІЦІЄЮ ЧЕРЕЗ МАСКУ

с. 2

СЕРЕДА
30 червня 2021

№26

У СКІЛЬКИ ВЛЕТІЛИ ПРОЄКТИ МІСТУ

с. 8

1
блок

Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації

TE.20MINUT.UA

ТОРГУЮТЬ АЛКОГОЛЕМ ВНОЧІ ХТО ПОРУШУЄ ЗАБОРОНУ — МИ ПЕРЕВІРИЛИ

► У Тернополі продавати алкоголь після 22.00 у магазинах не можна. За порушення – штраф. Але чи дотримуються заборони? Журналісти «RIA плюс» провели експеримент і перевірили, чи справді всі виконують це рішення

► Як повідомили у міськраді, від початку року працівники муніципальної інспекції оформили шість протоколів про адмінправопорушення. З початку року шість? Ви серйозно? Ми за дві ночі знайшли стільки ж...

с. 3

РЕКЛАМА

агенція **МОЯ ЗЕМЛЯ** MY LAND agency

067 000 30 33 Купівля і продаж С/Г ділянок
zemlaagencia1@gmail.com

492070_000

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС

ПО ВУЛ. ЛУЧАКІВСЬКОГО-ТРОЛЕЙБУСНА

- будівництво комфорт-класу
- цегляний будинок
- індивідуальне опалення
- підземний паркінг

офіс: вул. Київська, 7Д тел.: (067) 128-51-71 www.bud-control.te.ua

ТЕРНОПІЛЬ **БУДКОНТРОЛЬ**

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС «ЛЬВІВСЬКИЙ»
по вул. Львівська, 29

- Сучасне планування
- Цегляний будинок
- Утеплений пінопластом

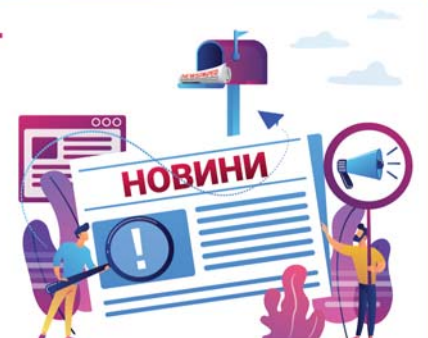
офіс: вул. Київська, 7Д
тел. (067) 128-51-71, www.bud-control.te.ua

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ – корисний подарунок для близьких людей!

замовте передплату за телефоном (097) 87 99 611 і Ваші рідні чи близькі будуть отримувати свіжу газету щотижня.

ЗРОБИ ПРИЄМНИЙ СЮРПРИЗ

ПРИНЦИПОВО НЕ ВДЯГАВ МАСКУ: ПОЛІЦЕЙСЬКІ ВИВЕЛИ СИЛОЮ

Конфлікт ■ Чоловік звинувачує правоохоронців у перевищенні повноважень, бо його хотіли змусити одягнути маску в магазині. Чи мають правоохоронці право затримати вас у громадському місці, якщо відмовляєтесь одягати маску? Чи маєте право не коритися?

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIATUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Подія трапилася близько 23.00 у неділю, 27 червня. Чоловік без маски перебував в одному з продуктових супермаркетів Чорткова. Коли поліцейські зробили йому зауваження, він разом з дівчиною почав вести зйомку на телефоні. Відео опублікувала спільнота «Підслухано у Чорткові» у соцмережі. Редакція «RIA плюс» отримала дозвіл на копіювання матеріалів.

На відео видно, як правоохоронці кілька разів просили чоловіка одягнути маску, але той відмовлявся. Він чекав аргументів, чому повинен це робити. Правоохоронці показували Постанову Кабміну та наголошували про відповідальність за порушення. Зрештою, його силою вивели з магазину.

НА ЗАУВАЖЕННЯ НЕ РЕАГУВАВ

Подаємо діалог правоохоронців з покупцем із відео:

— Одягаєте масочку, і питань

до вас немає. Або ідемо до службового автомобіля і складаємо на вас адміністративні матеріали. Прізвище, ім'я та по батькові.

— Я не зобов'язаний вам надавати свої дані, у чому причина звернення до мене?

— Ви не виконуєте постанову Кабінету міністрів та знаходитесь в будівлі без маски. Я вам два рази зробив зауваження, ви мені розкажете, що не потрібно.

— А що мене зобов'язує маску носити? Нема такого, вже... Ви мене примушуєте зробити те, що не вказано. Це неправильно. Ви мені скажіть, де так є?

— Я вам три рази сказав: У Постанові. Ви відмовляєтесь, значить, будете затримані.

— Не буду я з вами йти. Хочете, складайте, що хочете. Я штраф платити не буду. З вами ніде не їду.

«ШО ВИ, Д... БИ, РОБИТЕ? ЗА ШО?»

Далі на відео чути сміх за кадром. Очевидно, посміхалась дівчина, яка в той момент була із цим чоловіком

та вела зйомку. Покупець, який же довго сперечався з поліцейськими, в той момент просто іде геть. Правоохоронці просять зупинитися і пройти до службового транспорту, щоб скласти протокол. Після ще кількох хвилин суперечки поліцейські заламують руки хлопцеві та силою намагаються його вивести із зали. Чоловік чинить опір...

— Шо ви робите? За шо? Прочитайте мені мої права, якщо я затриманий. Пі***, довбо.би, — кричить чоловік з підлоги.

У магазині покупці були шоковані, хтось кричав: «Тут діти, залиште його», хтось намагався дати маску хлопцеві, але він відповів, що принципово маску не одягатиме.

— Я що, терорист? За маску вчепились? Ти що мене штовхавеш! — каже чоловік, якого зрештою правоохоронці силою вивели на вулицю.

СКЛАЛИ ДВА ПРОТОКОЛИ

Ми розшукали учасника конфлікту, його зовуть Ігор.

— У мене болить голова, рука, бо до мене незаконно застосовували силу, так нормально «потерли» по підлозі, — говорить він. — Я написав скарги в ДБР. Буду відстоювати свої права в суді. Буду скаржитись на неправомірні дії поліцейських та перевищення повноважень, на некомпетентність.

Чоловік розповів про складені адмінпротоколи.

— Склали дві абсурдних, на мою думку, постанови за те, що я не мав документів та те, що я був без

Чортківські патрульні на відео говорять, що кілька разів робили зауваження покупцеві, але той їх ігнорував

маски. Я знаю, що ця Постанова оскаржується в суді «на ізі», і це суперечить моїм конституційним правам, — каже пан Ігор. — Мене питали, чи не простіше було б просто одягнути маску та уникнути конфлікту, але треба дати початок скасуванню «маскового режиму». Він не тільки мені надов, він багатьом надов.

У відділі комунікації ГУНП у Тернопільській області прокоментували інцидент:

— Наразі за даним фактом проводиться перевірка. Всю інформацію ми опублікуємо згодом на офіційному сайті, — зазначив

начальник відділу комунікації ГУНП в області Сергій Крета.

В управлінні патрульної поліції повідомили, що патрульними був затриманий громадянин та доставлений у відділення поліції для складання адмінматеріалів: за дрібне хуліганство (протокол за ст. 173 КУпАП), за перебування без маски в громадському місці (постанова за ч. 2 ст. 44–3 КУпАП), за перебування без документів, що посвідчують особу (протокол за ч. 1 ст. 44–3 КУпАП). Відділ моніторингу управління патрульної поліції проводить службову перевірку інциденту.

Чоловік вчинив адміністративне правопорушення

МАРІЯ БОЧАН,
ЮРИСТКА:

Відповідно до ст. 9 КУпАП, адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. Частиною 1 ст. 44–3 КУпАП передбачена відповідальність за порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і

норм, передбачених ЗУ «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними хворобами.

На території України продовжено до 31 серпня 2021 року дію карантину. Відповідно до пункту 22 вищезазначеної Постанови, на території України з 17 червня 2021 р. встановлюється «зелений» рівень епідемічної небезпеки, відповідно до якого забороняється:

■ перебування в громадських будинках і спорудах, громадському транспорті без вдягнутих респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, у тому числі виготовлених самостійно;

■ перебування на вулицях без документів, що посвідчують особу. Бачимо, що обмежувальні заходи діють, незважаючи на перехід країни у «зелену» зону.

Як роз'яснив Кабмін, «наявність у людини документів дозволить перевірити, чи не мусить вона бути на самоізоляції, або в обсервації. А також це дасть можливість органам правопорядку застосувати адмінвідповідальність для порушників правил карантину». Обов'язковий масковий режим потрібний «заради безпеки всіх нас». Рівність усіх перед законом — основоположне правило справедливого правозастосування. До слова, чоловік має право оскаржити постанови.

Без масок у магазині було багато людей?

У коментарях до відео, опублікованого в спільноті, свою думку висловили чимало очевидців подій. Одні захищають Ігоря, інші — поліцейських.

«Проблема на рівному місці, вдінь маску і всі питання, так ні, треба щось показувати. Поїдь у Німеччину, Польщу чи іншу цивілізовану країну, розкажи поліцейському, що ти не будеш вдягати маску. І скільки можна говорити: «Вдягайте маски», а їм нас*ати на всіх. Правду говорять: мудрі вже всі виїхали, полишались отаки-от персонажі», — пише користувачка Ірина.

Чортків'янка Марта обурена тим, що у залі було і чимало інших людей без маски, але їм ніхто

зауважень не робив.

Дехто вважає, що поліцейські діяли в межах закону.

«От не розумію, чого всі на поліцію гонять, він не правий, ше й бикає, правила є для того, щоб їх виконували, хоч як я не люблю нашу поліцію, але факт в тому, що вони праві, і хлопцеві грозили адміністративний штраф», — пише чортків'янин Тарас.

Є і ті, хто незадоволений поведінкою коментаторів та очевидців.

«Молодь, яка так страшно говорить, знімають відео, ви ж не праві, ПОЛІЦІЯ спілкувалася спокійно і до вас з повагою, а ви?! Що ви покажете? Типу ви круті?» — пише Ірина.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Федір Восінський. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Аварійна газу 104, 51-51-26
Аварійна водоканалу (диспетчер) 51-97-58, (050) 437-43-53
Аварійна тепломереж 25-48-10
Аварійна електромереж 52-24-66

Гаряча лінія Тернопільської міської ради у робочі дні, з 9.00 до 18.00 067-009-15-40
Довідкова залізничного вокзалу 47-22-46
Довідкова автовокзалу: АС на Живова - 23-63-56, АС-2 на Білогірській - 52-79-29

Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88
Управління Держпродспоживслужби 52-01-45
Управління транспортних мереж 52-15-14
Муніципальна інспекція 073-015-1481 (Viber)
Регіональний сервісний центр МВС 51-91-40

ГРОШІ НЕ ПАХНУТЬ? ХТО ВІЛЬНО ПРОДАЄ АЛКОГОЛЬ ВНОЧІ

Експеримент ■ У Тернополі продавати алкоголь після 22.00 у магазинах не можна. За порушення — штраф. Це знають і продавці, і покупці. Але чи дотримуються заборони? Журналісти «RIA плюс» провели експеримент і перевірили, чи справді всі виконують це рішення

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ,
ВАДИМ ЄПУР, 096-46-81-758,
FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

Купити вночі алкоголь у Тернополі — місія не така вже і нездійсненна. Ми перевірили, де і наскільки дорожче можна купити алкогольні напої, чи маскують якимось товаром і кому продають.

Перед перевіркою ми провели аналіз місць, де можуть реалізувати спиртне. Запитали про це у тернополян та виокремили для себе десять магазинів у різних локаціях міста.

Перевірку здійснювали два дні — у ніч з 16 на 17 та з 17 на 18 червня. Купували алкоголь тільки після 22.00. На підтвердження цього маємо на кожному фото вказані дату та час здійснення покупки. Назви крамниць не називаємо, аби не робити ім реклами.

ПАКУЮТЬ У ЧОРНИЙ ПАКЕТ

Заборона на продаж алкогольних та слабоалкогольних напоїв у Тернополі діє ще з 8 квітня 2011 року, відповідно до рішення сесії Тернопільської міської ради. Отож, у місті не можна продавати пиво (крім безалкогольного), слабоалкогольних та алкогольних напоїв у торговельній мережі міста, за винятком закладів ресторанного господарства, з 22.00 години.

Для журналістської перевірки обираємо 10 магазинів у різних мікрорайонах міста.

16 червня стартуємо з масиву

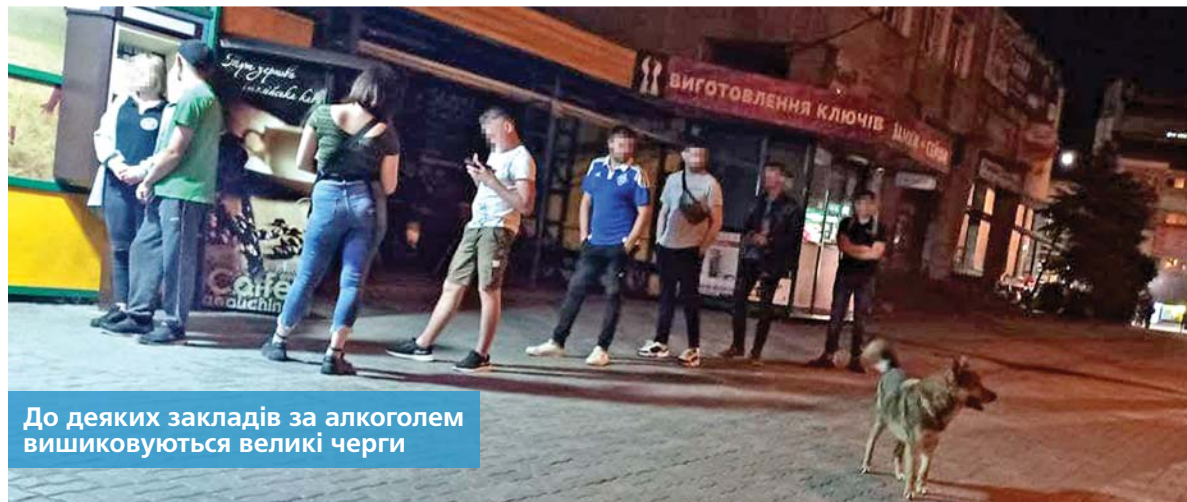
«Дружба». Ті магазини, які раніше працювали цілодобово, і де можна купити алкоголь, тепер після 22.00 зачинені.

А от в центрі міста один із магазинів, який нам «порадили» тернополяни, і далі працює цілодобово. Та, як переконалися, користується неабиякою популярністю у відвідувачів. Так, завітавши сюди о 23.13, помітили чималу чергу — понад десять людей. Переважно стояли молоді люди, хлопці та дівчата. Покупці перед нами купували пиво, а один з чоловіків — пляшку горілки.

Продають тут у нічний час тільки через віконечко, підходимо до магазину, купуємо пиво. Без вагача продавець іде до холодильника, бере пляшку з напоєм, пакує його в чорний пакет і дає нам.

Опівночі прямуємо до ще одного популярного місця, де за ствердженням тернополян вночі продають алкоголь, — до цілодобового магазину біля залізничного вокзалу. Тут, до речі, ми зустріли правоохоронців, які виходили з магазину, можливо, перевіряли заклад. У руках нічого не тримали.

Що спостерігаємо далі? Люди, які прямували до магазину, зупинилися біля входу та почекали, поки поліцейські підуть. Після того, як ті відійшли, покупців біля магазину побільшало. Купуємо пиво, і знову ніяких проблем з цим не виникає. Продавчиня цікавиться, чи є у що покласти алкоголь. Маємо рюкзак.

До деяких закладів за алкоголем вишиковуються великі черги

— Зрозуміло, що тут купують алкоголь. Знаю, п'яні люди вночі можуть зробити багато поганих речей, а потім про це пишуть в новинах, — каже незнайомець. — Ми теж купуємо тут, але ви мене не знімайте.

ЧИ Є КУДИ ПОКЛАСТИ?

Продовжуємо перевірку закладів і о 00.32 цього ж дня підходимо до магазину, що розташований в районі міського стадіону. Продають алкоголь через віконечко. Пробуємо придбати спиртне. Поряд з нами ще кілька молодих людей купують алкоголь. Продавець без зайвих питань приносить хмільний напій, ми розраховуємося і йдемо.

Наступна точка продажу алкоголю — магазин, що на вулиці Лесі Українки. На годиннику — перша ніч. Продавець надворі.

— Ви до мене? — запитує він.

— До вас, — відповідаємо.

Питаємо, чи є пиво, продавець відкриває двері магазину і повертається вже з пляшкою.

— Маєте куди його кинути? — цікавиться він.

— Так, кинемо в рюкзак, — відповідаємо ми.

І знову без жодних проблем ми придбали алкоголь.

Така ж ситуація і в магазині на проспекті Степана Бандери. Підходимо до віконечка о 1.36. Стараємося зняти момент покупки, піднімаємо телефон до віконечка. Продавчиня тягнеться за пивом, помічає телефон і підходить до нас.

— А тут що маєте? Щось знімаєте? — схвильовано запитує вона.

— Та ні. Слідкуємо за часом, — відповідаємо їй і показуємо екран з годинником.

ДЕ СПИРТНЕ НЕ ПРОДАЛИ?

Шоста крамниця, де нам без проблем продали алкоголь у нічний час, — невеликий заклад на бульварі Симона Петлюри. Купували тут о 23.44. Біля входу бачимо молодих людей, які вихо-

дять з магазину. Заходимо, купуємо вино. Віддають його одразу в чорному пакеті. Розраховуємося та виходимо.

Були серед торгових закладів і такі, де алкоголь продавати відмовилися. Можливо, там реалізують продукцію для постійних клієнтів, а може, і справді не порушують заборону.

Отже, нам не продали спиртне у цілодобових магазинах, що знаходяться на вулицях Київська, Василя Симоненка та Леся Курбаса. Продавці або просто говорили, що алкоголь не продають, або пропонували безалкогольне пиво.

ЛИШЕ ШІСТЬ ПРОТОКОЛІВ

Куди ж дивиться поліція та муніципальна інспекція? Періодично ми бачимо офіційні повідомлення про те, що склали

У деяких закладах на перспективу чималого штрафу не зважають. Спокійно видають спиртне у чорних пакетах

протоколи на порушників. Але, судячи з того, що багато магазинів і далі продовжують торгувати напоями з градусом, ефективність їх роботи досить мізерна.

Управління муніципальної інспекції Тернопільської міської ради регулярно перевіряє магазини та їх працівників щодо продажу алкоголю після 22.00, запевняє речниця міськради Мар'яна Зварич.

— Кількість проведених відпрацювань нерегламентована, тобто немає чітко визначеної кількості перевірок на місяць, — каже пані Зварич. — Наказ на певну кількість перевірок формують залежно від скарг, що надходять від мешканців. Якщо є відповідні звернення, заяви, а також від графіка навантаження працівників, об'єму роботи. За ви-

явлені порушення — штраф від 6800 до 13600 гривень. Від початку року працівники муніципальної інспекції вже оформили шість протоколів про адміністративне правопорушення.

З початку року шість? Ви серйозно? Ми за дві ночі знайшли шість порушень. А вони з початку року, майже за шість місяців — стільки ж. Журналісти уточнили у речниці Мар'яни Зварич, чому так мало протоколів і скільки перевірок здійснили працівники муніципальної інспекції за пів року. Однак коментувати це вона відмовилася, мовляв, усе через офіційний запит. Коли отримаємо відповідь — обов'язково вам про це розкажемо.

У щорічному звіті муніципальної інспекції, який ми знайшли у вільному доступі, йдеться про те, що інспектори за 2019 рік склали 38 протоколів. У 2018 році — 27 протоколів. У 2017–23 протоколи. Усі вони, як свідчать документи, складені на продавців.

ПОЛІЦІЯ НЕ ПИЛЬНУЄ

А от в управлінні патрульної поліції повідомили — нічні рейди щодо продажу алкоголю після 22.00 патрульні не проводять.

— Якщо нам надходять повідомлення про порушення від громадян, то екіпаж виїжджає за вказаною адресою, — пояснює речниця патрульної поліції Катерина Басалига.

Підсумуємо. Журналістам вдалося придбати алкоголь у шести магазинах з десяти. Деякі продавці без остраху продають спиртне, дехто ж просить ховати придбане в рюкзак, або продає алкоголь вже з чорним пакетом.

Щодо цін на алкоголь, то в деяких магазинах вони вищі на дві-п'ять гривень від денної вартості цього товару в інших торговельних закладах. Якщо говорити про вартість напоїв у цих же магазинах вдень та вночі, то, як ми переконалися, вона є однаковою.

Під час перевірки нам вдалося придбати алкоголь у шести магазинах

ЯК ЖИВУТЬ СЕЛА ПІСЛЯ ОБ'ЄДНАННЯ

Децентралізація ■ Загалом десять сіл перебувають у підпорядкуванні Тернопільської міської громади. Чи зазнали якихось змін після об'єднання? Що вже зроблено за цей час у селах, а що планується, ми запитали у їхніх старост

МАРІЯ БОЧАН, ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, MARIIA.BOSCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

Питання необхідності об'єднання територіальних громад неодноразово порушувалось протягом історії незалежної

України. Територіальний устрій на базовому рівні (села, селища і міста), який історично склався в Україні і відрізняється значною кількістю невеликих населених пунктів у сільській місцевості, не відповідав європейським нормам та практиці.

У 2014 році Уряд України розпочав реалізацію широкомасштабної реформи місцевого самоврядування, яка, зокрема, передбачає передачу більших повноважень від центральної влади органам місцевого самоврядування, розширення їх ресурсної бази тощо.

Кожен мешканець села чи міста має право на сучасну медицину й освіту, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, чисті й освітлені вулиці. Але люди можуть впливати на якість цих послуг лише тоді, коли відповідальні за їх надання знаходяться близько. Найближчою до людей владою є органи місцевого самоврядування: сільські, селищні міські ради та їхні виконкоми. Отже, саме вони повинні мати

широкі повноваження і достатньо коштів, щоб бути спроможними вирішувати усі місцеві питання і нести за це відповідальність.

Для цього в Україні відбувається децентралізація — передача повноважень та фінансів від державної влади якнайближче до людей — органам місцевого самоврядування, — повідомляє офіційний сайт децентралізації.

Журналісти «RIA плюс» запитали у старост сіл Тернопільської міської громади, чи задоволені вони приєднанням до міста Тернополя. Нашими головними критеріями опитування стали бюджет, освіта, медицина і культура — те, що важливе для нормального життя мешканців.

Чернихів: дороги і ремонт фельдшерського пункту

До складу Чернихівської сільської ради входять три села:

■ село Чернихів (населення — 702 особи)

■ село Глядки (населення — 272 особи)

■ село Плєсківці (населення — 185 осіб)

Богдан Татарин — староста сіл каже, що був головою сільської ради і до об'єднання з містом. Тому керівник може розповісти, як змінилися бюджети у селах. У старости ми дізналися про різні сфери життя сіл.

Бюджет.

— Гроші отримати тепер цілком

реально. Наразі робимо 400 метрів дороги, якраз проходить її ремонт. Біля школи зробили відмостку, в клубі замінили двері, зробили ФАП (Фельдшерсько-акушерський пункт — прим. ред.), — каже староста.

Староста ділиться, що після об'єднання з містом почалися серйозні зрушення — становище покращилося. Тому на даний час Богдан Татарин не вбачає мінусів у такому об'єднанні.

Освіта. У старости сіл ми з'ясували, що школа I-III ступенів була до об'єднання. Планують запускати базову школу

на 350 місць, яка вже була побудована. У 2019 році у Чернихіві відкрили новий дитячий садочок.

Медицина. Капітальний ремонт ФАП (Фельдшерсько-акушерський пункт — прим. ред.) у с. Глядки. Жителі цих сіл закріплені за міською лікарнею № 2 і отримують там усі необхідні послуги.

Культура. У с. Чернихів Будинок культури функціонує нормально: є директор, художній керівник, концертмейстер, хореограф. Два гуртки, хор і танцювальний колектив. У с. Глядки також є клуб та один колектив. Культура також прогресує.

Малашівці: запрошують на відкриття геріатричного центру

До складу Малашовецької сільської ради входять два села:

■ село Малашівці (населення — 295 осіб)

■ село Іванківці (населення — 410 осіб)

Староста Малашовецької сільської ради Володимир Корнютяк розповідає, що після об'єднання з Тернополем у селах все покращилося. Тому жодних претензій він не має. У старости ми запитали про різні сфери життя сіл.

Бюджет. Тернопіль на бюджетні запити реагує дуже швидко. Коли потрібно було чекати майже рік — до кінця року, зараз не так. Проводиться будівництво доріг: цього року зробили приблизно

180 метрів дороги у с. Іванківці, каже Володимир Корнютяк.

— Це дуже гарна дорога, я, як староста, цією дорогою дуже задоволений. Громада також. Запрошую вас приїхати і подивитися, — говорить співрозмовник.

Освіта. У с. Чернихів є середня школа I-III ступенів, при якій відкритий садочок. У ньому налічується 31 дитина.

Медицина. Мешканці сіл закріплені за другою міською лікарнею, їх обслуговують на високому рівні. Невдовзі у с. Малашівці мають відкрити геріатричний центр.

Культура. В обох селах працюють клуб і бібліотека.

Що каже фахівець про децентралізацію?

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOSCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

■ Професор, доктор економічних наук і завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ (Західноукраїнського національного університету — прим. ред.) Михайло Шкільняк глибоко проаналізував та прокоментував ситуацію, яка зараз відбувається з реформою децентралізації в Україні, висловив свою точку зору про об'єднання сіл з містом та про брак фахівців на місцях, як найболючіше питання реформи.

— Децентралізація — це явище позитивне. І не тільки в оцінці органів нашої держави, але і в оцінці міжнародних експертів, — каже професор.

Михайло Шкільняк зауважує, що

децентралізація — це не тільки передача коштів територіальним громадам, залишення певних коштів, зароблених на території громади, в органах місцевого самоврядування, а й делегування повноважень та, головне, передача величезної відповідальності. Суть децентралізації, щоб влада була ближча до народу, а народ — до влади. Тобто, кожен мешканець повинен отримати послуги, котрі потрібні йому для життя, якнайшвидше і найефективніше, а також з малими затратами часу.

Михайло Шкільняк наголошує, щоб виконати основну заповідь децентралізації, потрібні підготовлені кадри.

— Ми спілкуємося з територіальними громадами, проводимо для них ряд заходів, маємо прак-

тику і досвід підготовки стратегії розвитку територіальних громад, проводимо семінари для депутатів громад. На жаль, робота з депутатським корпусом часто залишається поза увагою. Депутати мають зрозуміти своє місце, роль, значимість і відповідальність, тому що за кожного депутата хтось голосував, — підкреслює професор.

Професор відверто ділиться, що сьогодні в територіальних громадах, особливо в сільській місцевості, дуже мало підготовлених кадрів, які знають механізми місцевого самоврядування.

Професор вважає, що питання щодо об'єднання міста з селом досить неординарне.

— Я ставлюся до цього з настроєністю. По-перше, спроможність міських більших і менших

територіальних громад явно є, тому виникає питання, чому вони хочуть доєднати ще й окремі села. Рациональніше, на мою думку, було б під'єднувати до міських громад ті, які безпосередньо межують з містом. По периметру. А не тих, що на віддалі до 15–20 км. Ми ж бачимо по Тернополю ряд громад, які межують з містом, але не ввійшли до міської територіальної громади. Наразі до Тернополя приєднані окремі села з інших, колишніх районів, — висловлює свою позицію він.

Пан Шкільняк розповідає про Закон України «Про співробітництво територіальних громад».

— Коли потрібно отримати якусь послугу, то добиратися з об'єднаних сіл за 28 кілометрів до міста не рационально. Тому сусідні гро-

мади можуть укласти угоди між собою про надання тих чи інших послуг, але за плату. Закон є, його треба використовувати, — каже він.

Михайло Шкільняк зазначає, що зараз в Україні склалася парадоксальна ситуація, адже процеси децентралізації вийшли за межі чинного законодавства. Відтак, професор пояснює, що Закони «Про місцеве самоврядування» і «Про місцеві адміністрації» ще не прийняті. Закон «Про службу в органах місцевого самоврядування» — застарілий. Немає також Закону «Про управління комунальним майном», який вкрай потрібен, бо абсолютна більшість комунального майна сконцентрована саме в територіальних громадах, в тому числі і земельні питання.

З ТЕРНОПОЛЕМ. ЧИ ЗАДОВОЛЕНІ?

Курівці: відремонтували багато важливих будівель

До складу Курівської сільської ради входить лише село Курівці (населення — 710 осіб).

Староста громади Ольга Кузьма розповідає, що після приєднання до Тернопільської ОТГ життя в селі тільки покращилося. Раніше, коли Курівці належали до Зборівського району, на село не звертали уваги і позитивних зрушень було мало. Та зараз за кілька років у цьому населеному пункті встигли багато чого відремонтувати та побудувати.

Бюджет.

— Покращення благоустрою в селі відбулося дуже швидко, зокрема, завдяки зростанню бюджету. Колись в Курівцях освітлювалася лише центральна дорога, тепер же — кожна вулиця та провулок. В селі поставили

сміттєві баки і здійснили ремонт головної адмінбудівлі, де знаходиться бібліотека, медпункт, пошта, ЦНАП та клуб, — говорить староста.

Освіта. В Курівцях є одна школа. Після приєднання до Тернопільської територіальної громади в ній здійснили перекриття даху.

Окрім того, цьогоріч планують відкрити і дитячий садочок в головній адмінбудівлі.

Медицина. В селі функціонує фельдшерсько-акушерський пункт.

— Найперше, що зробили після приєднання — відремонтували ФАП, — говорить староста.

Культура. В селі також є клуб. Там вже зробили косметичний ремонт і планують відремонтувати сцену.

Городище: відкрили ЦНАП та планують капітальні ремонти

До складу Городищенської сільської ради входять села:

■ Городище (населення — 129 осіб)

■ Носівці (населення — 136 осіб)

Староста Городищенської сільської ради Руслан Кошулінський каже, що після приєднання сіл до Тернопільської ОТГ люди відчували значні покращення. Почали проводити капітальні ремонти на різних інфраструктурних об'єктах. Так, до села Городище планують відремонтувати дорогу, а через річку Серет — міст. Окрім того, в Городищі відкрили ЦНАП, це значно економить час людям, які хочуть вирішити земельні питання, адже їм вже не потрібно їхати в Зборів чи

Тернопіль.

Бюджет. Каже, в Тернополі швидко реагують на всі запити щодо виділення коштів.

— З нами спілкуються та узгоджують глобальні питання депутати міськради. Це дуже важливий фактор, адже думкою селян цікавляться. В нас діє «Картка тернополянину», пенсіонери їздять автобусом за кошти міськради, — каже староста.

Освіта. Школярі Городищенської сільської ради навчаються у сусідньому селі Кобзарівка. На навчання їздять шкільним автобусом, який курсує двічі, а інколи і тричі на день.

Медицина. На два села працює фельдшер. Пан Кошулінський розповів, що коли село належало

до Зборівського району, місцева влада піднімала питання про скорочення посади фельдшера. Тоді вирішили виділяти зарплату фельдшеру з бюджету сільської ради.

Культура. В селах є два клуби та одна бібліотека. В клубах планують ремонт, а бібліотеку регулярно поповнюють новими книжками. Зараз там нараховують 3000 книг.

— Знову ж таки, коли належали до Зборівського району, бібліотеку хотіли закрити. Ми були проти, а зараз не тільки зберегли її, але й активно доповнюємо, — каже староста.

На жаль, зі старостою сіл Кобзарівка і Вертелка нам не вдалося поспілкуватися, бо вона у відпустці.

Що кажуть громади, які вирішили не приєднуватися

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

■ Тернопіль зі всіх сторін по периметру оточують села, які у порядку реформи децентралізації не об'єдналися з Тернополем, хоча мали шанс: Біла, Велика Березовиця, Підгородне та інші. Що кажуть їхні старости: жаліють чи ні, та чому? Що вже зроблено за час об'єднання у громадах, а що — у планах?

БІЛЕЦЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

«Ми задніх не пасемо»

■ Кількість об'єднаних рад: 7

■ Площа громади: 137,3 км²

■ Населення: 10943

Голова ОТГ Дмитро Малик каже, що не об'єдналися з Тернополем, бо мають свою громаду. Він наголошує, що прагне мати з містом добросусідські стосунки. Вважає, що багато чого вже зроблено.

Бюджет. Проблем з бюджетом немає. Зробили адмінбудинок у с. Біла та водогін. Торік у Плотичі відремонтували одну дорогу у Глибочку, а у Чистиліві — дві.

Медицина. При об'єднанні районна лікарня відійшла зі всіх навколишніх громад. НСЗУ оплачує кошти, і ми будемо за ті

кошти лікуватися. Але громада вкрай незадоволена, що у нас забрали нашу районну лікарню, вона споконвіку належала мешканцям наших сіл, — каже голова ОТГ. — Недавно Білецька ОТГ створила свою первинку.

Освіта. Побудували садок у с. Біла. Перекрили школу у с. Плотича. Зробили харчоблоки у школах Плотичі, Ігровиці.

Зараз ми перекриваємо школу у с. Великій Глибочок І-ІІІ ступенів, — розповідає Дмитро Малик.

Культура. Відремонтували клуб у с. Івачів Долішній. Перекрили клуб у с. Ігровиця. За цей час не закрили жодної школи, клубу чи бібліотеки.

ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

«Ми працювали у турбо-режимі»

■ Кількість об'єднаних рад: 10

■ Площа громади: 205,0 км²

■ Населення громади: 21917

Голова Великоберезовицької ОТГ Андрій Галайко каже, що зараз громада не жаліється, що не об'єдналися з містом. Сформували усі структурні підрозділи: свій відділ освіти, відділ культури, відділ сім'ї, молоді і спорту та інші

установи.

Бюджет. Дохідна частина збільшилась, але й видаткова також. Розпочали ремонтувати дороги, наприклад, у Петрикові. Вже наступного місяця розпочинають ремонт дороги у Великій Березовиці. Також запланований ремонт доріг у селах Мишковичі, Настасів, Мироліубівка. Запланували також побудувати новий ЦНАП.

Медицина. Дві нові амбулаторії у Мишковичах та у Березовиці. Розпочали будівництво третьої амбулаторії у с. Настасів. ФАПи планують оновити, відремонтувати. Вже у липні у планах ремонт ФАПу у Мироліубівці та у Великій Луці.

— З медициною у нас все гаразд. Ми увійшли в засновники районного Центру первинної медико-санітарної допомоги. Засновник — Великоберезовицька селищна рада. Послуги надають не тільки жителям нашої громади, а й сусідні: Підгороднянської, Бірківської і частково Білецької, — каже Андрій Галайко.

Освіта. Розпочинають ремонт даху у школі І-ІІІ ступенів с. Буцнів. У Мишковичах заплановано оновити харчоблок. Важливе питання для Великої Березовиці —

це продовження будівництва загальноосвітньої школи, зараз ми подали документи на співфінансування, — говорить він.

Культура. У громаді функціонують клуби, бібліотеки, музична школа, народні колективи.

Насамкінець Андрій Галайко зауважує, що ті громади, які були створені у 2015 році, мали час на «розкачку», помалу створювали свої відділи, управління, перебирали свої повноваження.

— Ми ж змушені були запускати всю соціальну сферу в турбо-режимі з 1 січня і ту роботу, яку проводили деякі громади за п'ять років, ми змушені були запустити буквально у перші місяці нашої діяльності. Але ми справилися, — каже пан Галайко.

ПІДГОРОДНЯНСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

«Ми — самодостатня громада»

■ Кількість об'єднаних рад: 6

■ Площа громади: 129,9 км²

■ Населення громади: 7386

Перший заступник голови Підгороднянської ОТГ Володимир Осядяч вважає, що зараз громада є самодостатньою.

У громаді створений відділ осві-

ти, культури, молоді і спорту.

Бюджет. На первинному етапі розвитку громади коштів у громаді достатньо. Запланували реконструкцію вуличного освітлення, ямковий, середній поточний ремонт доріг. Паралельно працюємо над тим, щоб збільшити наповнення до бюджету: шукаємо земельні ділянки, які виставляємо на аукціон, працюємо із підприємцями з оформлення працівників на роботу, середній зарплаті тощо. Я бачу потенціал для наповнення нашого бюджету, — каже Осядяч.

Медицина. Перейшли на фінансування НСЗУ. Враховуючи те, що ми працюємо лише шість місяців, і для того, щоб отримати ліцензію і створити первинну ланку медицини, набрати персонал тощо потрібно багато часу, то у нас зараз укладені договори із Великоберезовицькою та Козівською районними Центрами медико-санітарної допомоги. Тому первинна ланка медицини надає мешканцям нашої громади послуги там. Нарікань від жителів по наданих послугах немає, — каже заступник.

Освіта. Надаються освітні послуги. **Культура.** Розважальні послуги функціонують.

ЦІНУЮ МОЖЛИВОСТІ! ПРАЦЮЮ В СЕБН-УА

Мар'ян
відділ виробництва

www.sebn-career.com

с. Байківці, вул. 15 квітня, 7

Тел.: 067 670 35 20

0 800 508 708

NETWORKING
WITH THE FUTURE

ВБИВСТВО ВИПУСКНИЦІ У ВИШНІВЦІ: ХТО ЗАТЯГУЄ СПРАВУ

Суди ■ Чотири роки минає днями з дня резонансного вбивства у Вишнівці випускниці Іринки Мукоїди. Однак суд присяжних досі не назвав ім'я вбивці дівчинки. За час розгляду Чортківським районним судом було призначено 65 судових засідань, з них 34 не відбулись через неявку сторони захисту

ІРИНА БЕЛЯКОВА, IRYNA.BELIAKOVA@GMAIL.COM, 0-95-875-33-60

Суди у справі вбивства випускниці з Вишнівця Ірини Мукоїди тривають вже понад 3,5 роки. Це своєрідний рекорд розгляду такого роду справ.

Нагадаємо, тіло випускниці Іринки Мукоїди зі слідами насильницької смерті виявили зранку 26 червня 2017 р. на узбіччі траси у смт Вишнівець Збарзького району. Підозрюваного, Василя Гнатюка, затримали через тиждень після вбивства. Йому інкримінують, окрім вбивства, зґвалтування в неприродний спосіб. Приблизно півроку тривало слідство, після чого справу передали до суду.

Підготовчі засідання відбувалися в Тернопільському міськрайсуді, де, окрім іншого, обрали присяжних. Згодом перенесли розгляд до Чорткова, так вирішила колегія апеляційного суду.

— Відповідно до ст. 27 КПК України, справа слухається у закритому режимі, тобто в при-

сутності лише учасників кримінального провадження, оскільки обвинуваченим є неповнолітній і обвинувачення стосується злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, — запевнили у пресслужбі Тернопільського апеляційного суду.

Тоді ще 16-річного Василя Гнатюка звинуватили в особливо тяжких злочинах: за п. 10 ч. 2 ст. 115 (умисне вбивство, поєднане із зґвалтуванням або насильницьким задоволенням статевої пристрасті неприродним способом) та ч. 3 ст. 153 Кримінального кодексу України (насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, що спричинило особливо тяжкі наслідки).

ЧИ БУДЕ ВИРОК НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ?

З дня вбивства минає 4 роки, вироку немає досі. Хто затягує справу, на якому етапі розгляд і коли чекати на вирок, ми поцікавились в Тернопільській обласній прокуратурі.

— Триває судовий розгляд

у цій справі, — повідомила речниця Тернопільської обласної прокуратури Леся Гурецька. — У березні цього року судом завершено дослідження письмових доказів у справі. Після чого стороною захисту заявлено п'ять клопотань. На сьогодні зазначені клопотання судом вирішено.

За час розгляду Чортківським районним судом було призначено 65 судових засідань, з них 34 не відбулись через неявку сторони захисту, запевнила Леся Гурецька.

Наступне судове засідання має відбутись 25 червня — напередодні четвертої річниці з дня вбивства випускниці. Проте навряд чи варто сподіватись на вирок найближчим часом.

Проте один з адвокатів Василя Гнатюка киває у бік прокуратури саме через частину засідань, що не відбулись. Андрій Русин стверджує: у справі їх троє, і не було такого, щоб усі не з'являлись. Траплялось таке, що під час пандемії хтось з учасників процесу хворів, не виходило комусь із суддів чи присяжних.

«Василю важко, дуже важко, то ж не санаторій. Він за цей час дуже подорослішав. Йому було 16. Зараз уже 20»

Тоді повідомляли адвокатам, аби не їхали на засідання, бо далеко. Двоє з адвокатів — з Вінниці. Один зі Збаража.

Вже чотири роки Василь Гнатюк перебуває під вартою. Якщо навіть його засудять і, скажімо, суд присяжних призначить покарання у вигляді 10–12 років ув'язнення, то вже третину терміну він фактично відсидів. А попереду, після вироку суду І інстанції, ще апеляція та касація у Верховному суді. Не раз Андрій Русин говорив, що підуть туди, бо бачать, що навряд чи їхнього клієнта суд виправдає. А Василь, стверджує Андрій Русин, — не винен.

— На мою думку, якби все було добре по доказовій базі — вже давно був би вирок, — каже Андрій Русин. — А так у них є проблеми, і проблеми чималі.

Востаннє «RIA плюс» поверталась до теми вбивства вишнівської випускниці близько року тому. За цей час у справі, каже Андрій Русин, майже нічого не змінилось.

— Василю важко, дуже важко, то ж не санаторій, — каже Андрій Русин про свого клієнта. — Він за цей час дуже подо-

Тіло випускниці Іринки Мукоїди зі слідами насильницької смерті виявили зранку 26 червня 2017 р. на узбіччі траси у смт Вишнівець Збарзького району

ФОТО АРХІВ РЕДАКЦІЇ

Вже чотири роки підозрюваний у вбивстві Василь Гнатюк перебуває під вартою. Йому інкримінують, окрім вбивства, зґвалтування в неприродний спосіб

рослішав — у всіх смислах цього слова. Тоді йому було 16. Зараз вже 20. Суд не змінює йому міру запобіжного заходу на домашній арешт. Звичайно, він не переходуватиметься від слідства і не тікатиме — це смішно. Проте щораз, коли ми за це говоримо, прокуратура говорить про «соціальну напруженість у пресі» щодо цієї теми. І через це продовжують тримання під вартою.

ХТО ОПЛАЧУЄ АДВОКАТІВ?

Звідки родина Василя, не настільки заможна, бере гроші на оплату послуг трьох адвокатів вже чотири роки поспіль, ми теж поцікавились.

— Ми, адвокати, працюємо безкоштовно. Це принципово, — запевнив Андрій Русин. — Мені і моїм колегам це принципово, бо як ми його (Василя — прим. авт.) не захистимо, а є для цього мільйон підстав, що вбивство скоїв не він, то які ж ми адвокати?

Андрій Русин стверджує, що в інтересах адвокатів чимшвидше закінчити цю справу. І затягування судового процесу — у цьому точно не зацікавлені.

Не виключають, що, коли

пройдуть і апеляційну, і касаційну інстанції, позиватимуться до держави про відшкодування шкоди Василеві за втрачені у СІЗО роки.

— Ми правду будемо шукати в касаційній інстанції — у Верховному суді. Принаймні, бачимо з практики, що до цього все йде, — не раз говорив Андрій Русин журналістці «RIA плюс». — Боремось, але мало шансів виграти справу в суді першої інстанції. Бачимо zaangażованість та можливий тиск на суд.

СІЗО буквально через дорогу від Чортківського райсуду, тому Василя Гнатюка dopravляють на всі засідання. А от потерпілі у справі, опікунка Ольга Яремчук, яку Іринка називала мамою, та дідусь беруть в засіданнях участь в режимі відеоконференції. Для цього щораз приїжджають до міськрайонного суду. З Ольгою Яремчук, на жаль, нам не вдалось поспілкуватись, хоча ми й намагались зв'язатись з жінкою. Проте, коли говорили востаннє, пані Ольга була переконана, що справа йде до завершення. З того часу минув майже рік.

ПРОЄКТИ, ЯКІ ВЛЕТІЛИ У КОПІЄЧКУ

Ми перевірили ■ У місті вже кілька років реалізують «Громадський бюджет». Тернополяни пропонують свої проєкти. Ті, які отримали достатню підтримку та набрали необхідну кількість голосів – втілюють у життя. На це виділяють кошти з міського бюджету. Ми перевірили, який вигляд мають останні реалізовані ініціативи. Чи дбайливо до них ставляться тернополяни та що найбільше потерпає від вандалів

ВАДИМ ЕПУР, 068-066-80-96, VADIMEV15@GMAIL.COM

РЕМОНТ ТЕРИТОРІЇ БІЛЯ ГІМНАЗІЇ ІМ. ФРАНКА
1 447 388 грн

Ще один проєкт, пов'язаний із закладами освіти — ремонт території біля входу в гімназію ім. І Франка, що на вулиці Коперника. Територію також обгородили. Раніше там на перервах відпочивали гімназисти, тепер же на газон не можна. Висадили нові дерева. Тротуар вклали бруківкою. Можливо, там не завадило б встановити місце для паркування велосипедів. Ми помітили, що велосипеди кріплять до стовпів поруч.

«ДОРІЖКА ЗДОРОВ'Я»
292 005 гривень

Вуличні тренажери, схожі на ті, що встановили на Київській, тепер є і в гідропарку «Топільче». Розташовані вони біля центру загартовування «Нептун». Однак цим тренажером пощастило менше. Один з них понищили вандалі — зламали одну з перекладин. Але тренажер працює.

Інші тренажери в хорошому стані, але деякі металеві елементи почали покриватися іржею.

ТРАНСФЕР-МІСТЕЧКО
1 384 300 грн

Новий сквер відкривали на День міста. Йому немає ще й року. Сквер має різні зони відпочинку, лавки, невелику сцену, мольберти для малювання та дитячий майданчик. Це один з найдорожчих проєктів громадського бюджету минулого року.

Там висадили нові насадження. Старі дерева, які там росли, — не ціпали. Всі елементи трансфер-містечка в гарному стані. Лише на одній гойдалці ми помітили, що гумовий елемент гойдалки відірвався. Він необхідний для амортизації.

ДИТЯЧА «ЛАЗАНКА»
249 652 грн

Канатна «лазанка» розташована на трав'яному пляжі в парку Шевченка. Її встановили минулого року. Вона має підсвітку, якою можна керувати зі смартфона, поруч ліхтар з датчиком руху. Така забава сподобалася дітям і вдень. Коли не надто спекотно, там граються діти.

Конструкції ще немає і року. Її встановили у серпні 2020. Однак за цей час її добряче понищили вандалі. Найбільше постраждали різнокольорові ліхтарики. Їх є дев'ять і всюди побите захисне скло. Більшість світлодіодів не працюють. Лише чотири ліхтарики працювали.

ВУЛИЧНИЙ СПОРТЗАЛ
231 520 грн

Новий сучасний та перший у своєму роді майданчик для вуличного воркауту облаштували на Київській, 1. Вуличних тренажерів у місті чимало, однак на них, як кажуть місцеві, справді займаються спортом важко. Це радше атракціони для дітей чи тренажери для фізкультури.

На Київській же облаштували силові тренажери, вуличні гантелі. Навантаження на тренажери можна регулювати, представляючи спеціальні диски.

— Зараз спекотно, тому людей на тренажерах немає, але ввечері приходять хлопці, дівчата, щоб займатись, — розповів житель будинку пан Олег. — Діти теж бавляться тут, але старші, які можуть займатися. В теніс грають, гантелі піднімають. З того часу, як їх встановили, нічого, на щастя, не вкрали, не зламали.

Всі тренажери працюють. Однак деякі почали покриватися іржею.

На цей проєкт виділяли 300 тис. гривень з бюджету, але вдалось зробити дешевше майже на 70 тис. Ці кошти повернули назад до бюджету.

ІНКЛЮЗИВНИЙ МАЙДАНЧИК «МІСТО МРІЙ»
1 390 942 грн

Таких майданчиків у місті мало. Атракціони для дітей з інвалідністю є в парку Шевченка, біля дитячої поліклініки. Найбільший сучасний майданчик облаштували в парку Нацвідродження у 2019 році. Однак не встигли його до кінця облаштувати та відкрити, як його знищили вандалі. Одразу після становлення вночі невідомі зламали гойдалку. Її відремонтували.

Наразі на майданчику граються всі діти, не лише з інвалідністю. Всі атракціони в хорошому стані. А от деякі лавки зламали. Їх ремонтували. Не в найкращому стані дитяча пісочниця — вона почала розвалюватися. А захисний ланцюг на дитячій каруселі, на яку можна заїхати навіть на інвалідному візку, обірвали. Штучна трава біля гойдалок вже протерлася. Під нею пісок.

— Ввечері тут шастають різні люди, — каже тернополянка Ольга. — На майданчику зранку і пляшки з алкоголю лишають, і сміття. Тут парк, камер немає, патрулі рідко бувають, от і маємо, що ламають та нищать.

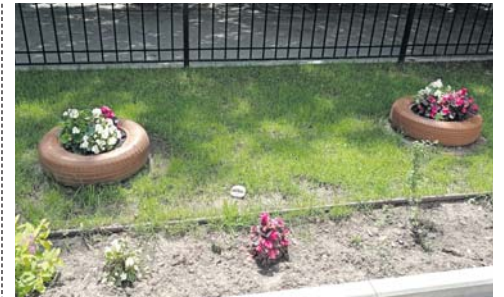

ПАМ'ЯТНИК УЧИТЕЛЮ
999 800 грн

Цей проєкт 2018 року викликав чимало дискусій серед місцевих. Не всі розуміли, навіщо потрібно витратити гроші саме на пам'ятник. Хтось хотів, щоб він виглядав інакше. Не обійшлося і без гумору. Дехто пропонував встановити пам'ятник майстру Йоді з «Зоряних війн», щоб приваблювати туристів.

Врешті пам'ятник встановили. Однак багато людей не зрозуміли, чому замість вчителя — постамент та два учні.

Пам'ятник в хорошому стані. Поруч висаджують квіти. Там фотографуються місцеві. Деякі бронзові елементи почали окислюватися.

БЛАГОУСТРІЙ ДВОРУ ШКОЛИ №5
1 411 310 грн

Значна кількість реалізованих проєктів «Громадського бюджету» — облаштування дитячих та спортивних майданчиків, а також благоустрій території шкіл. Голоси на такі швидко збирають. Минулого року відновили територію біля школи № 5. Її вклали бруківкою, облаштували клумби, встановили лавки. Всю територію обгородили парканом.

На території висадили квіти, її тримають в чистоті та порядку. Хоча почались літні канікули, біля школи на лавках відпочивають учні.

ДИТЯЧИЙ МАЙДАНЧИК «АЛЯСКА»
291 370 грн

Новий дитячий майданчик облаштували на Симоненка, 6. Він призначений для маленьких дітей. За загороженням поклали штучну траву, встановили чотири гойдалки, каруселі, гірку, лавки. Поруч з новим майданчиком є ще й старі гойдалки та атракціони з радянських часів.

Однак у підсумковому звіті про виконання проєктів йшлося не лише про дитячий майданчик, а й про встановлення вуличних тренажерів. Їх ми не знайшли.

— Ні, тренажерів не було, тільки гойдалки, — каже жителька будинку пані Тетяна.

У міській раді пояснили — даний проєкт відноситься до малих. Виділених коштів на тренажери не вистачило. Реалізацію погоджували з автором.

— На сайті міської ради є щомісячний стан реалізації проєктів Громадського бюджету, — пояснює речниця міськради Мар'яна Зварич. — Даний проєкт відноситься до малих із бюджетом 300 тисяч гривень. Те, що подають автори на етапі проєктів і те, що реалізовується, іноді може різнитися, враховуючи обмежений бюджет. Проте усі зміни відбуваються з погодженням з автором. В межах коштів, які були виділені на реалізацію даного проєкту, з автором було погоджено, що відбудеться влаштування «Спортивно-ігрового дитячого майданчика «Аляска» на дану суму. Тому не було вуличних тренажерів.

14 РОКІВ ХОДИЛА У ПЕРУЦІ, ТЕПЕР — ЗІ СВОЇМ ВОЛОССЯМ

Перевтілення ■ Кожна друга жінка стикається із втратою волосся. Така проблема може бути обумовлена генетично або виникнути внаслідок сильного стресу. Розповідаємо історії тернополянок, які відверто розповіли про свої комплекси, лікування та одужання

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Втрата волосся (як у чоловіків, так і жінок) може стати симптомом, що сигналізує про серйозні проблеми зі здоров'ям. Тому не потрібно купувати дорогі шампуні, а ліпше — одразу звернутися за допомогою до медиків.

ДОВГО НОСИЛА ПЕРУКУ

Зупинимось саме на жіночому облісінні, з чим це пов'язано і як боротися. Ще рік тому ми розповідали унікальну історію жительки Тернопільщини, яка фактично була лисою. 25 років нав'язливих комплексів і проблем, мрія розчесати свої коси та просто не соромитися свого відображення в дзеркалі. Ви уявляєте, як це бути лисою жінкою роками?

— Волосся почало різко випадати після пережитого стресу. Рання вагітність, викидні — і ось такий результат. Волосся випадало жмутами. Залишився лише один чубчик ззаду, наче в козака, — розповідала пані К. (повні дані відомі редакції — прим. авт.). Використовували і мазі, і настоянки, і народні засоби — нічого не допомагало. Боялась вийти на вулицю, заговорити з друзями, боялась свого відображення у дзеркалі. Єдиний вихід врятуватися від зовнішнього світу — одягнути перуку.

З 18 до 43 (саме стільки зараз жінці) жінка мріяла про своє волосся. І після звернення до місцевої лікарки-трихолога Ольги Тугарової, її надії стали втілюватися у життя. За рік інтенсивного лікування пані К. побачила на сво-

ій голові свіжі пасма та вперше за 25 років зняла перуку.

МРІЄ ПІТИ В ПЕРУКАРНЮ

Насправді ж проблема, з якою зустрілася героїня нашої попередньої публікації, досить поширена.

Пані М. — тернополянка. Їй 41. Вона працює з людьми, але дуже соромиться, щоб її історію не дізналися знайомі. Тому професію не вказуємо.

— Я маскувалася 14 років. Коли жмутами випадало волосся, просто боялася людям в очі дивитися. Думала, що в мене рак. Обстежилася, дякувати Богу, здорова. Але... волосся все одно випадало. Гніздова алопеція — так мені сказали.

«Я боялась показувати це чоловікові, дітям, постійно ховалася, таке враження, що хотіла втекти від усього світу»

Я шукала спеціаліста і в Тернополі, і в інших містах. Пробувала і раніше лікуватися, але толку не було. Чесно, навіть вісім місяців тому, коли я прийшла до Ольги Тугарової, у мене було дуже мало віри в те, що волосся з'явиться, — зізнається жінка.

«Без надії сподіваюсь!» Саме так можна описати те, що було далі.

— Не вірила у ефект, поки не побачила перші волосинки, які почали пробиватися на шкірі. Ви уявіть, коли я знімаю довгу перуку, а в дзеркалі бачу себе, фактично повністю лису, де-не-де стирчать

До і після. Такий вигляд мала голова жінки до звернення, і такого ефекту вдалося досягнути вже за сім місяців лікування. На жаль, облісіння у жінок спостерігається часто

пасма! Я боялась показувати це чоловікові, дітям, постійно ховалася, таке враження, що хотіла втекти від усього світу, — плачучи розповідає співрозмовниця.

Вона і досі ховає погляд та широко радіє навіть сивим пасмам волосся і мріє про те, що скоро вперше за багато років піде в перукарню.

ХВОРІЮТЬ НАВІТЬ ДІТИ

Протягом останніх років випадки облісіння почастишали, говорить лікар-трихолог Ольга Тугарова. За порятунком приходять не тільки жінки, а й мами з маленькими донечками.

— Хлопчики в мене бувають рідше, а от дівчатка — часто. Захворювання характеризується появою на волосистій частині голови різних за розмірами ділянок облісіння. На сьогодні невідомі справжні причини гніздової алопеції, але все-таки вважається, що основним фактором є генетична схильність, — говорить лікарка.

ЧОМУ ВИНІКАЄ ОБЛІСІННЯ

Алопеція — патологічне випадіння волосся. Частіше спостерігається на волосяній частині голови і на обличчі (борода, брови, віії), рідше — на тубубі, пояснює дерматолог-трихолог Ольга Тугарова.

Існує кілька видів алопеції. Андрогенетична — це стан, при якому кількість волосся на голові поступово зменшується. Волосся стає тоншим, світлішим, рідшим, що призводить до появи залисин в лобно-тім'яній ділянці у чоловіків, розширення центрального проділу — у жінок.

Дифузна — волосся випадає більше норми певний період. У цьому випадку жінки, як правило, пані-

ДОВІДКА

Ольга ТУГАРОВА

Спеціалізується на захворюваннях шкірних покривів, нігтів та волосистої частини голови. Проводить складну діагностику та

лікування. Володіє навичками дерматоскопії новорюваннях шкірних покривів, видалення папілом, нігтів та волосистої частини голови. Проводить закордонні препарати.

кують, коли бачать своє волосся у ванній і по квартирі. Гніздова — це хронічне запальне захворювання, що призводить до появи зон облісіння. Є ще рубцева — необоротне пошкодження волосяних фолікулів і поява на їх місці сполучної (рубцевої) тканини.

— Початок захворювання може бути у будь-якому віці, і не існує відомої залежності від раси чи статі. Зазвичай волосяні фолікули залишаються і зберігається потенціал для відновлення росту волосся, навіть при тривалому захворюванні. У випадку ж універсальної алопеції (ВА), тобто повного облісіння, відновлення можливе лише у менш, ніж 10% випадків, — розповідає Ольга Тугарова.

ЛІКУВАННЯ: ЩО ЦЕ ЗА ІН'ЕКЦІЇ?

Лікар повинен провести обстеження і зібрати сімейний анамнез.

— Я обов'язково призначаю ряд клініко-лабораторних обстежень та при потребі додатково консультацію інших спеціалістів, адже часто облісіння буває наслідком гормонального збою, порушення в роботі щитовидної залози та інших органів та систем. Якщо з аналізами все нормально, ми приступаємо до лікування, — пояснює медик.

Для цього пацієнтам Ольга Тугарова призначає мазі, креми, лосьйони, а також уколи, таблетовані

препарати. У більшості лікарка призначає внутрішньо вогнищеві ін'єкції (у ділянки втрати волосся). Використовує сертифицировані закордонні препарати.

Чи безпечні та наскільки болісні відчуття виникають? Запитуємо.

— Ці ін'єкції спрямовані на те, щоб «заспокоїти» місцеву імунну систему, яка атакує волосяний фолікул і сприяє його, як чужорідне тіло, що призводить до втрати волосся. Ми це виправляємо. За одну процедуру робимо багато вколювань. Скажу чесно, це трохи болочі відчуття, адже анестезії не робимо. Додому призначаю спеціальні мазі, креми, лікувальні лосьйони, — продовжує спеціалістка.

Коли є незначні вогнища ураження, то і за три місяці вдається досягнути чудового результату, наголошує пані Тугарова. А от коли вже є облісіння по всій ділянці голови та навіть інших ділянках тіла, то працювати доводиться більше. У таких випадках, як ми описали вище, лікування зайняло від семи місяців до року часу, і ефект уже суттєво помітний.

За час, який проводить з пацієнтками, вони вже стають рідними, каже співрозмовниця. Адже саме їй вони довіряють те, про що бояться говорити і що стараються приховати від усього світу.

Як доглядати за волоссям. Поради трихолога

Перш за все, у кожної людини волосся випадає, і це нормально. Питання в іншому: скільки і як часто? Для цього потрібно завітати до лікаря. Після огляду трихоскопом, якщо очевидні порушення, спеціаліст скерує на обстеження. І лише після того розроблятиме тактику лікування.

Варто визначити, який саме у вас тип шкіри голови: жирний, сухий чи нормальний. Відповідно до нього і купувати засоби догляду. Після миття використовуйте

кондиціонери, маски олійки, які захистять ваше волосся, нададуть йому блиску і забезпечать легке розчісування.

На прилавках магазинів часто можна зустріти шампуні проти випадіння волосся. За словами Ольги Тугарової, це просто вдалий маркетинговий хід і не більше. Шампуні проблему облісіння чи випадіння не вирішують! Адже вони не здатні так глибоко проникнути в шкіру. Не займайтеся самолікуванням — зверніться до лікаря!

ПОКУСАВ СОБАКА: ХТО ВІДПОВІСТЬ

Безпека ■ У Тернополі уже бували випадки, коли агресивні собаки нападали та кусали дорослих чи дітей прямо посеред вулиці. І мова йде не тільки про безпритульних собак, а й про домашніх: без повідка, без намордника, без нагляду. Яка відповідальність за недотримання правил вихову, а яка — за укуси? Поради кінолога при нападі собаки і роз'яснення ваших прав — читайте у матеріалі

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

— На моїх очах маленький собака (йоркширський тер'єр — прим. ред.) почав гарчати на хлопчика у дворі, а коли той вирішив бігти геть від собаки, сталося несподіване: пес наздогнав хлопчика і злісно вп'явся у його штанину, — розповідає тернополянка Людмила. — Він сильно плакав, я підійшла і обійняла його.

На запитання жінки, чи прокусив собака ногу, малий відповів, що лише штанку. У цей час власниця пса дивилася на це без найменшого жалю та ще й заявила: «Немає чого підходити до чужих собак». А чому тоді ці, з вигляду дуже «милі» собаки, бігають людним двором без повідка і нагляду? До чужої дитини — претензії, а до свого собаки жодних зауважень, — обурюється жінка.

Журналісти «RIA плюс» вирішили розібратися у проблемі, як притягнути до відповідальності господаря, собака якого завдала вам шкоди. Хто відповідатиме за укуси безпритульних собак? Як поводитися, коли собака гарчить чи біжить за вами, чим захищатися?

Ми запитали читачів у соцмережах, чи стикалися вони з випадками нападу чи агресивного по-

водження собак на вулицях міста, та чим завершувалися такі історії? Ось що відповідали тернополяни:

НЕ БІЙТЕСЯ, НЕ ВКУСИТЬ

Мар'яна написала: «Недавно гуляла з дітьми біля фабрики меблів «Нова». Там же прогулювалася сім'я у складі двох дорослих і трьох дітей. З ними був собака породи Джек-рассел-тер'єр на повідку. Побачивши 4-річного сина Мар'яни, пес почав вириватися, гарчати і гавкати. Хазяйка замість того, щоб втихомирити тварину, одягнути йому намордник, почала кричати на мою дитину, що він зашвидко йшов».

Наталія пише: «Гуляла з дітьми вдень в парку: до 5-річної дитини без повідка і намордника підбігла такса, і давай гавкати і гарчати. Господар стояв і спостерігав: не кликав пса, не підійшов. Я крикнула: «Негайно заберіть», а почувла: «Не бійтеся, не вкуси». І так у більшості випадків. Якщо собака у наморднику, він точно не вкуси. Поважаю собачників, відповідальних за улюбленців».

Оксана зазначила: «... гуляли в парку з трьома дітьми. Жіночка 40-ка років виховувала великого собаку без повідка і намордника. На моє зауваження, хоча б взяти його на поводок, не відреагува-

ла. Зате, коли переходила дорогу на виході з парку, взяла його за нашийник і перевела через дорогу. Я розумію, що собаки можуть бути милими і хорошими. Але вони можуть і кинутися до мене/дитини просто погратися і цим налякати, можуть забруднити, і не всім це приємно, а можуть і гарчати/кидатися (такий досвід був)».

ЗАФІЛЬМУЙТЕ, ЯК СОБАКА КОГОСЬ КУСАЄ

Дарія розповіла, що одного разу на неї напало три собаки, оточили, гарчали, а потім за ноги покусали. «Найстрашніше в цій ситуації — наші люди: я кричала, щоб хтось прийшов на допомогу, а перехожі дивились і йшли собі далі. Тепер обходжу собак десятою стороною», — написала жінка.

«Найстрашніше в цій ситуації — наші люди: я кричала, щоб хтось прийшов на допомогу, а перехожі дивились і йшли собі далі»

У сусідському дворі Маші, на вул. Острозького, 62, уже другий рік приживе пес. Люди із того будинку його годують. Собака без кліпси, агресивний, покусав не одну дитину, кидається на перехожих.

— Звертались у служби, відповідь одна: ми приїдемо, заберемо, простерилізуємо і привеземо назад. Але ж з агресією собаки вони нічого не зроблять! От що робити? Чекати, коли воно само відкинеться чи хтось взлоститься і отравить? Та скільки вона ще вкуси?! — бідкається жінка.

Жінка додає, що сусіди телефонували у міськраду за допомогою. На їхнє звернення відповіли, що бажано зафіксувати, як собака кусає когось. Хіба це здоровий глузд? — запитує жінка.

Агресія у собаки найчастіше трапляється через брак виховання, кажуть кінологи

Навіть собака, який важить кілограм, це собака

ОКСАНА ІЛЬНИЦЬКА, КІНОЛОГ, ГРУМЕР І ЗАВОДЧИК СОБАК:

— Якщо чужий собака на вулиці почав гарчати, то щоб уникнути подальшого розвитку агресії у собаки, треба просто зупинитися і подивитися на подальшу реакцію собаки. Не тікати, не махати руками, якщо є сумка чи пакет, бажано ними затулитися. У жодному разі не проковувати тварину. Якщо собака вже почав бігти за людиною, так само треба виставити захист, коли є сумка чи пакет, можна взяти якусь палку. Тоді вже потрібно точно оборонятися. Якщо собака побачить, що ви панікуєте і тікаєте, тобто у людини відбувається викид адреналіну — вона почне транслювати страх, то собака нападатиме в будь-якому випадку. Для собаки захист означатиме

силу. Коли людина починає чимось себе захищати, то собака може відійти. Але це залежить від собаки, якщо він вирішив напасти — нападе в будь-якому разі. Але хоча б є шанс його налякати і показати, хто сильніший. Якщо ж собака почав нападати і кусати, потрібно покликати на допомогу, закрити голову, обличчя, аби важливі ділянки тіла найменше постраждали.

Але зауважте, що собаки просто так дуже рідко нападають. Має відбуватися серйозна провокація тварини. Або таке може виникнути у зграї агресивних тварин. Це ж стосується і безпритульних собак, вони рідко нападають просто так.

Власникам хочу побажати просто вчити своїх улюбленців, займатися ними. Тому що будь-який собака, навіть той, що важить кілограм, — це у першу чергу собака. Його потрібно виховувати, вчити — це не «жива» іграшка.

Що говорить закон про вихову тварин

МАРІЯ БОЧАН, MARIIA.BOCHAN@GMAIL.COM, 096-286-68-23

■ На території Тернопільської міської громади діють Правила утримання домашніх та безпритульних тварин (собак та котів). Щодо безпеки — особа, яка супроводжує собаку у громадських місцях, зобов'язана забезпечити:

■ наявність на собаці нашийника, повідка, жетона та намордника;

■ правопорядок, зокрема у транспорті — собаки повинні бути на короткому повідку та у наморднику (для порід собак, перелічених у додатку № 1 до цих Правил), а маленькі собаки у — закритих контейнерах або на руках у власника. В інших громадських місцях собаки можуть бути на вільному

повідку. У встановлених для вихову місцях дозволено вільний вихову собак за умов дотримання вимог.

При вихову собаки власник має: ■ виключити можливість вільного, неконтрольованого пересування тварини при перетині проїжджої частини дороги, приміщеннях та територіях загального користування, на майданчиках;

■ не виховувати тварину в місцях, де є знак «Вихову заборонено». Супроводжувати домашню тварину може особа з 14 років.

За шкоду, завдану домашніми тваринами, відповідають господарі.

Адміністративна. У разі недотримання вищенаведених Правил, прийнятих міською радою, тобто, виховування собак без по-

відків і намордників (крім собак, у реєстраційних свідоцтвах на яких зроблено спеціальну відмітку) чи в невідведених для цього місцях тягне за собою попередження або штраф на громадян від 17 до 51 грн і попередження або штраф на посадових осіб — від 51 до 85 грн (ст. 154 КУпАП).

Цивільна. Шкода, заподіяна особі чи її майну, а також шкода, заподіяна майну юридичної особи твариною, підлягає відшкодуванню в повному обсязі господарем.

У разі спричинення тілесних ушкоджень твариною постраждалий може розраховувати на відшкодування матеріальної шкоди:

■ спричиненої взуттю, одягу (ст. 22, 1166 Цивільного кодексу);

■ витрати на лікування, протезування, санаторно-курортне лікування, щеплення тощо (ст.ст. 1195 — 1199 Цивільного кодексу).

Кримінальна. Можливе необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження від укусів собаки. Це стаття 128 ККУ. Карється громадськими роботами на строк 150 — 240 годин або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк. Ступінь ушкоджень визначається судово-медичною експертизою.

У разі смерті потерпілого від собаки, для власника тварини передбачена кримінальна відповідальність за ст. 119 ККУ «Вбивство

через необережність». Господарю тварини загрожує обмеження або позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років.

Моральна шкода. Також постраждала особа може розраховувати на відшкодування моральної шкоди відповідно до ст.ст. 23, 1167—1168 Цивільного кодексу: за моральну шкоду від пережитих страждань, страху, болю, наявності шрамів від укусів, які псують зовнішній вигляд. У разі відмови власника тварини відшкодувати шкоду, необхідно звертатися з позовом до суду. Збитки від бездомних тварин мають відшкодувати органи місцевого самоврядування пункту, де заподіяно шкоду, — роз'яснив Верховний суд.

ЩО РОБИТИ, ЩОБ ЗДАТИ ЗНО ІЗ ДВОХ ПРЕДМЕТІВ НА 200 БАЛІВ?

Успіх ■ Максимальний результат з хімії та математики на зовнішньому незалежному оцінюванні отримала випускниця Тернопільської гімназії ім. Івана Франка Вікторія Костецька

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIATUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Вона мріє вступити у медичний університет та рятувати людей. І перші кроки до цього вже зроблені. Вікторія Костецька отримала максимальний результат за ЗНО з математики та хімії.

— Ці предмети завжди були моїми улюбленими. Саме їх я знаю практично досконало. Ще із 7-го класу брала участь в олімпіадах з математики, фізики, хімії та отримувала призові місця. У мене любов до технічних наук і точний склад розуму відмічали завжди.

Дівчина розповідає, що здавала ще ЗНО з української та англійської мов, але творчі завдання на максимум балів написати значно важче. Тут може «зіграти» суб'єктивна думка вчителя.

А от з точними науками простіше, каже дівчина.

ЗАВДАННЯ НЕСКЛАДНІ

Чимало випускників скаржаться, що цього року завдання з математики були особливо складними. Але Вікторія Костецька каже, що для неї нічого складного у завданнях не було, і усі вона виконала правильно.

— Для мене завдання не були складними. Було хвилювання лише за останнє, розв'язання якого приділяла найбільше уваги, але і з ним я впоралась, — розповідає випускниця. — Так з іншими предметами. Я порівнювала із завданнями попередніх років і не можу сказати, що було важче.

Щодо ЗНО з хімії, то дівчина каже, що декілька завдань були нестандартними, але і з ними вона впоралась.

СКІЛЬКИ ЧАСУ ГОТУВАЛАСЯ

Як і для більшості випускників, для Вікторії 11-ий клас був непростим, адже саме іспити показують результат за всі роки навчання.

— Я навчалась у класі з математичним нахилом, у мене було 9 уроків математики на тиждень. Останній рік додатково займалася з репетитором. Із ним ми розв'язували найскладніші завдання, сама теж розв'язувала завдання з минулорічних тестувань, щоб зрозуміти, якого типу питання та на що звертати увагу. Хімію додатково вчила сама, але через те, що я завжди брала участь в олімпіадах, мала достатньо знань. І я вважаю, що це дало свої результати, — говорить випускниця.

На тиждень лише для вивчення математики вона приділяла близько 15 годин, якщо врахувати ще й заняття у школі.

— Раніше я захоплювалась плаванням, але коли готувалася до ЗНО, то часу на це бракувало. Тому поки я покинула. Не можу сказати, що я весь час сиділа тільки за навчанням, але на прогулянки часу було небагато. Щоб зустрітися з друзями, теж доводилося шукати час, адже ми всі були зайняті підготовкою, також здавали іспити, — каже дівчина. — Щоб відмовлятися від спілкування з друзями на користь навчання, такого не було, адже

«Для мене завдання не були складними. Було хвилювання лише за останнє, якому приділяла найбільше уваги, та я впоралась»

всі старались знаходити оптимальний для усіх час.

БРАТ «ЗАДАВ ПЛАНКУ»

Про максимальний результат з іспитів Вікторія дізналася вночі, одразу після того, як його опублікували.

— Результати з'являлись опівночі. І я оновлювала сторінку, аби побачити їх в ту ж хвилину. Звісно, напередодні перевіряла відповіді і очікувала на 200 балів, хоча хвилювалася, чи усе правильно перенесла в бланк, чи не буде технічних неточностей, — ділиться вона. — Звичайно, коли

АРХІВ ВІКТОРІЇ КОСТЕЦЬКОЇ

Вікторія Костецька мріє вступити у медичний університет. Дівчина каже, що це її мрія ще з дитинства

дізналася про високу оцінку, була дуже рада.

За підтримку під час підготовки дівчина насамперед дякує своїм батькам. Розповідає, що вони завжди вірили в неї та не дозволяли опускати руки в складні моменти. Дякує також і усім вчителям, які вклали знання та передали любов до науки.

— Вдома у мене величезна підтримка, і, звісно, такого результату не було б, якби не мої батьки. У мене були настанови: «Віко, ти зможеш. Ти цього заслуговуєш», — розповідає випускниця. — Ще надихнули результати ЗНО мого старшого брата. Він задав високу планку, і це змусило мене не відставати від його досягнень.

Смачна рибка та юшка: як фестивалювали на Набережній

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIATUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Десятки рибалок зі снастями та гарним настроєм зібрались на Набережній Тернопільського ставу на фестиваль «Рибальські посиденьки-2021» зранку 26 червня.

У фестивалі брали участь 27 рибалок. Наймолодший — 6-річний Арсен Меліш. Найстаршому учаснику — Петру Карпоку — 80 років. Без призів не залишився ніхто.

Як розповідають організатори спортивно-розважального свята — «Ротарі Клуб міста Тернополя», усі вже встигли скучити за таким фестивалем, адже минулого року свято не вдалось провести через карантин. Тож уже вдосвіта 26 червня чимало людей зібрались на Набережній.

Переможці рибальських конкурсів отримали призи від партнерів клубу. Нагородили наймолодшого рибалку Арсена Меліша та най-

ФОТО: ОЛЕНА ШОНЬ

Фестиваль «Рибальські посиденьки» об'єднав рибалок різного віку. Наймолодшому учаснику — 6 років, найстаршому — 80

старшого — Петра Карпока. Приз за найбільшу рибину отримав пан Гречанюк, а за найменшу — Юрій Лісков, за перший улов — пан Солоник. Крім того, відбувся конкурс на знання Тернополя. А ще обрали

найкращу жінку серед рибалок — Ольга Клепак.

Переможець «Рибальських посиденьок» Гречанюк М.М з Луцька, решта призерів — із Тернополя. Друге місце — Володимир Дацко.

Третє — Андрій Шульга.

Співзасновник фестивалю Богдан Шонь каже, що фестиваль цьогоріч радісний та сумний одночасно, адже це вперше за багато років його проведуть без друга та співорганізатора Ігоря Цепенюка, який відійшов у вічність минулого року. Цього року заснували і кубок імені Ігоря Цепенюка і можливо він стане традиційним для цього свята.

— Ігор Цепенюк був добрим другом та дуже вмілим рибалкою. З 2001-го року він був постійним учасником «Рибальських посиденьок». Це була хороша людина. Різкий словом, але справедливий. Усе це про нього. І ми хочемо продовжувати справу, яку він любив, — каже учасник пан Ковалишин.

Серед учасників фестивалю четверо дітей. 6-річний Арсен на свято прийшов з батьком, братом 7-річним Святославом та другом

9-річним Тадеєм. Тато хлопчика Тарас Савків розповів, що і сам рибалить ще з того віку, в якому зараз його син.

— Це гарний відпочинок для душі, захоплення, яким живу. На фестивалі я вже третій раз. З дітьми звісно потрібна витримка, але я намагаюсь передати усе, що знаю, а діти з захопленням слухають та самі просять, щоб я їх брав з собою, — каже чоловік.

Зареєструвалася на святі також єдина жінка-рибалка. Ольга Клепак каже, що цим заняттям захоплюється вже близько восьми років.

«Рибальські посиденьки» стали вже традицією для Тернополя, каже Богдан Шонь.

— За час існування фестивалю багато чого змінилось, але люди приходять, їм це подобається, маємо мотивацію продовжувати справу, — каже пан Шонь.

ЯКИМ БУВ КУЛЬТОВИЙ КІНОТЕАТР «УКРАЇНА» І ЧОМУ ЙОГО ЗАКРИЛИ

Історія ■ Наприкінці 70-х років минулого століття перед сучасною площею Героїв Євромайдану був кінотеатр «Україна». Що зараз є на місці улюбленого багатьма закладу? Чи можливий варіант відродження культової «України»? Відповіді на запитання шукайте у матеріалі «RIA плюс»

ЮЛІЯ ІНОЗЕМЦЕВА

Тернополянка Світлана Горбатюк під світлою «України» у дописі Віктора Мадри у Facebook пригадує, що на місці кінотеатру колись був табір циган.

«А чи хто пам'ятає, що було до кінотеатру? Ще як був базар, де тепер музей, то на площадці, де кінотеатр, стояв табір циган. І ми малі бігали до циганчат гратись. Я навіть одну дівчинку було привела додому. Мама дала їй щось поїсти. Цигани довго там не залишались, бо їх напевно звідти вигнали. І ще пам'ятаю, що йшли тут з мамою і до нас підійшла молода циганка поворожити, а старша її відіпхала і не дозволила», — пише пані Світлана.

Точної інформації про те, коли ж був збудований кінотеатр «Україна», на жаль, нам знайти не вдалося. Однак, краєзнавець Юрій Ковальков, із яким ми поспілкувалися, пригадує, що коли він закінчував навчання у місцевому інституті в 1974 році, то ще раніше до цього ходив до кінотеатру разом із однокласниками. Отже, робить висновок пан Юрій, збудували «Україну» десь наприкінці 60-х — на початку 70-х років. Поблизу кінотеатру була автобусна зупинка, звідки відправлялись маршрутки у Петриків, Підгородне

і Великі Гаї. Тож жителі цих населених пунктів, які засиджувались в «Україні» допізна, могли добратися додому.

РАДЯНСЬКІ ОБМЕЖЕННЯ

Який вигляд мав кінотеатр зсередини?

— На той час (70-ті роки — прим. автора) це був широкоформатний кінотеатр з великим екраном. Пізніше тут поставили хорошу систему звучання, Dolby Digital називалась. Кінотеатр мав просторий і хороший зал, сидіння підіймались ніби в амфітеатрі, тому було зручно, адже глядачі, що сиділи попереду, не заважали тим, хто позаду. В фойє продавали соки, морозиво, напої, печиво і пиріжки. Усе це можна було купити до початку сеансу, звісно. На прем'єрні покази до кінотеатру вишикувалась довга черга, треба було прийти заздалегідь. У черзі міг простояти хвилин 30–40. Всі хотіли мати місце найзручніше, ближче до середини, — каже співрозмовник.

Олександр Лазарець під дописом Віктора Мадри у Facebook розповідає, що всі нові фільми в Тернополі спочатку показували в «Україні», а потім вже у «Перемозі», «Комсомольці», на Франка і насамкінець — у «Мирі» (перелічено назви тернопільських кінотеатрів — прим. автора). Публіцист

онлайн-медіа Pro.te.ua (прізвища та імені не вказано) у своєму матеріалі «Чи не прийшов час у Тернополі перетворювати базари на кінотеатри» відгукується про «Україну» так: «Був у нас такий кінотеатр. Не скажу, що кожного дня і кожного сеансу там були аншлаги, але траплялись моменти, коли квитки розкуповували заздалегідь. Напевно немає тернополянина, який би у часи функціонування цього закладу не переглянув там хоча б одне кіно». Найбільшими і найчастішими перед будівлею «України» були черги людей, охочих потрапити на вечірні сеанси. Останній з них розпочинався о 22.00.

ЯКІ ФІЛЬМИ ПОКАЗУВАЛИ

Які фільми демонстрували в «Україні» та чим ще був особливим кінотеатр, продовжує Юрій Ковальков.

— Тут багато фільмів показували. Мені запам'яталась прем'єра фільму «Вогнем і мечем» за романом польського письменника Генріка

Кінотеатр «Україна» радував тернополян хорошими фільмами ще з 70-их. Перед кіно завжди крутили партійний кіножурнал

Сенкевича. Ця кінострічка була з попереднім обговоренням. Пам'ятаю, що тут навіть деякі патріотичні організації виступали проти показу цього фільму. Дивились ми із задоволенням також повнометражний фільм «Амба» про популярну шведську поп-групу. Я на це кіно навіть кілька разів ходив, — каже краєзнавець.

Пан Юрій пригадує, що, як правило, перед початком будь-якого фільму демонструвалися новинні або якісь гумористичні кіножурнали, що в радянські часи були популярні, наприклад «Новості дня». Показ таких кіножурналів тривав приблизно 10–15 хвилин перед кожною стрічкою.

Анатолій Кошулинський у Facebook підтверджує слова Юрія Ковалькова і уточнює одну кумедну деталь: «А пам'ятаєте... перед фільмом, ну, наприклад, з моєї пам'яті комедія «Пригоди Піткіна в тилу ворога», завжди крутили якийсь партійний кіножурнал і якщо на нього не встигав, то на фільм могли не пустити».

Із кінотеатром «Україна» в житті деяких тернополян пов'язано багато веселих та щасливих подій. У коментарях під фотографією кінотеатру на сторінці Віктора Мадри у Фейсбуці люди розповідають різне. Тарас Укр, наприклад, хвалиться маленькою пригодою із своїм шкільним товаришем: «В шко-

У 2001 році приміщення «України» взяли в оренду на 49 років

лу не пішли, а на перший сеанс нового індійського фільму втекли. За 10 копійок!» А от в Олександра Патоли найяскравіший спогад про «Україну» такий: «Планували з дружиною сходити на фільм о 21.45, в вересні 1983 року, але не склалось... Дружина подарувала нам сина! А фільм називався «До скарбів авіакатастрофи».

ПОХІД ДО КІНОТЕАТРУ — ЯК МАЛЕНЬКА СВЯТКОВА ПОДІЯ

Не фільмами єдиними «жив» кінотеатр «Україна». Поціновувачі цього культового закладу пригадують, що тут проходили концерти як естрадних співаків із УРСР та інших республік Радянського Союзу, так і рок- та поп-гуртів, популярних у той час. Краєзнавець Юрій Ковальков розкаже, що такі дійства справді вражали.

— Пам'ятаю, що в «Україні» виступала група «No To Co» з Польщі. Тут апаратура була така потужна, що коли грали гурти, то підлога ходором ходила. Глядачі, яким подобалась музика, притупували у такт ногами. Звук був неймовірно гучний, — наголошує він.

Юліан Волянський у Facebook розповідає, що свого часу із концертами в кінотеатрі були Джордж Мар'янович, югославський співак, Радміла Караклаїч, Валерій Ободзінський, «Голубі гітари». Відвідав «Україну» навіть артист-екстраєнс Вольф Мессінг, який на початку 70-х, незадовго після відкриття кінотеатру, демонстрував тут свої психологічні досліди. Періодично у цьому приміщенні проводили також різноманітні фотовиставки, а ще виставки дитячої творчості.

Пан Юрій говорить, що кіноте-

атр «Україна» був дуже популярним серед містян та жителів області: «Навіть коли йшли у кінотеатр, особливо у літній час, то намагалися трішки краще одягнутися. Похід на фільм — це було, звісно, не грандіозно. Однак, принаймні, якусь світлу сорочку чоловіки, а сукню — жінки, одягали. Це була подія, маленька, звичайно, але гарна, культова подія для кожного».

ІЗ КІНОТЕАТРУ — У А-ЛЯ ТУРЕЦЬКИЙ ГРАНД БАЗАР

Кінотеатр «Україна» успішно працював аж до початку 2000-х. «За Збручем» і «Західна Україна News» пишуть про те, що 18 січня 2001 року між Державно-комунальною кіномережею м. Тернополя (балансоутримувач майна орендодавця) та ПП «Кромвель» (орендар) було укладено договір оренди нежитлових приміщень комунальної власності (кінотеатр «Україна») по вул. Майдан Мистецтв, 4 в м. Тернополі площею 1806,4 кв. м, яким було передбачено право орендаря з дозволу орендодавця проводити його реконструкцію. Але документацію про рішення виконавчого комітету на сайті міськради почали публікувати лише з 2005 року, відповідно, дані відсутні. Договір оренди приміщень кінотеатру «Україна» був укладений на 49 років. Засновники і власники ПП «Кромвель», яке орендувало кінотеатр — Віктор та Олена Дрозди, це підтверджує онлайн-сервіс «YouControl». Головним «продавцем» «України», за словами тернополян, був экс-мер Анатолій Кучеренко, однопартієць Віктора Дрозда. Дані про це знаходимо у згаданих медіа Тернополя.

«Україну» збудували орієнтовно наприкінці 60-их — початку 70-их років

ЛОВИ
ЗНИЖКУ

**ВІКНА М/П, БАЛКОНИ,
ДВЕРІ ВХІДНІ ТА МІЖКІМНАТНІ**

-35% отримай знижу 35%
та безкоштовний замір

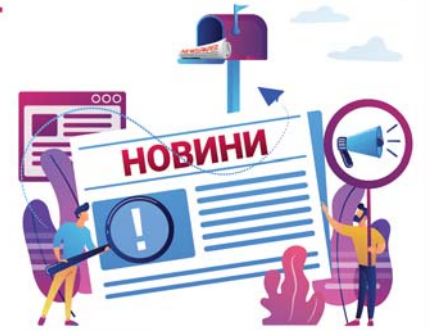
вул. Київська, 11а, тел. 097 370 46 68

знижка діє
з 1.07 по 10.07

**ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ –
корисний подарунок
для близьких людей!**

замовте передплату за телефоном (097) 87 99 611
і Ваші рідні чи близькі будуть отримувати
свіжу газету щотижня.

ЗРОБИ ПРИЄМНИЙ СЮРПРИЗ

**НИЗЬКІ ЦІНИ
ЩЕБІНЬ ПІСОК ВІДСІВ**

(097) 769 87 87

494959_INF

СКЛАД МАТРАЦІВ І МЕБЛІВ
nashi-mebli.com.ua | (096) 00-111-00

494903_999

ВІКНАР'ОФФ
МАЙСТЕР ВІКОННОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. Князя Острозького, 70,
тел.: (096) 487-87-87
www.viknaroff.te.ua

6-х камерний профіль

1 944 грн LWS 3 NEW

2 500 грн MegaLine 500

Т20П

**Довідка і відгуки
Тернополя на www.20.ua**

більше 659 000 відгуків вже написали
тернополяни про заклади та послуги.

Це допоможе Вам обрати найкраще!

Гороскоп

ОВЕН У галузі кар'єри не передбачається добрих новин до кінця місяця. Вам не вдається досягти своїх цілей, оскільки робоче середовище навряд чи буде підбадьорливим. Ви будете наполегливо працювати. Але планетарні позиції не є сприятливими для отримання належних нагород.

ТЕЛЕЦЬ За відсутності хороших перспектив ви можете зосередитись на вдосконаленні своїх професійних можливостей шляхом додаткового навчання. Планетарні позиції сприятливі для започаткування нових ініціатив. Інвестиції будуть дуже вигідними, якщо гроші вкладено в цінні папери.

БЛИЗНЮКИ Планетарні аспекти не є корисними для комерційних цілей, і це не допоможе розпочати нові ділові підприємства. Варто зосередитись на своїх професійних цілях. Ви не повинні загубитися в щасті, яке забезпечують любовні стосунки.

РАК Ви повинні збільшити свої шанси на професійне просування в майбутньому, покращуючи свій набір навичок. До кінця місяця — час не зовсім позитивний для ділових перспектив. Спостерігається відсутність співпраці з боку колег, а це дуже ускладнить ведення бізнесу.

ЛЕВ Позиції зірок зроблять середовище на робочому місці досить гармонійним. За підтримки колег та старших колег ви зможете робити чудові справи у своїй кар'єрі. Для Левів зараз дуже сприятливий період для фінансів. Ви отримаєте невимовну підтримку колег.

ДІВА Дівам прогноують чудові можливості у кар'єрі. Позиції зірок призведуть до гармонійного робочого середовища. Ви отримаєте підтримку ваших колег і заохочення керівництва. Це допоможе вам легко досягти поставлених цілей. Ви можете вдосконалити свої професійні можливості.

ТЕРЕЗИ Планетарні позиції сприятливі для досягнення гарного фінансового зростання. Оскільки клімат сприятливий, ви можете починати нові ділові проекти. Інвестиції принесуть хорошу віддачу, якщо інвестуватимуться в надійні інструменти.

СКОРПІОН Вам допомагає гармонійне середовище на робочому місці, і досягати поставлених цілей буде набагато простіше. Це дасть вам більше вільного часу. Ви можете покращити свою професійну майстерність, пройшовши підвищення кваліфікації.

СТРІЛЬЦІ Ви можете чекати хороших винагород за свою наполегливу працю. Ви також отримаєте можливості вдосконалити свої професійні можливості. Зоряні аспекти не є сприятливими для початку нової ділової діяльності.

КОЗЕРІГ Розраховуйте лише на свої сили — ви не отримаєте жодної підтримки від свого соціального кола чи членів сім'ї для кар'єрного зростання. Зірки не сприятливі для нових ділових починань або інвестицій.

ВОДОЛІЙ Навколишнє середовище на робочому місці буде сильно напруженим, і щоб досягти своїх професійних цілей, потрібно буде більше зусиль. Якщо ви багато працюєте, винагорода не забариться. Загалом, місяць надзвичайно складний для фінансів.

РИБИ Зоряні аспекти негативні для ділових цілей, варто цей час використати для відпочинку. Інвестиції будуть неможливі, оскільки не буде надлишку грошей.

Погода у Тернополі

АНЕКДОТИ

— Цілю, ти чула, що Сара і Яша вирішили одружитися?
 — Та ну?! Але ж яка в них була любов!..

 Моя колишня дружина тільки що знову написала мені: «Хочу, щоб ти був тут».
 Вона робить це кожен раз, коли проходить по кладовищу.

 Вибач, що взяв твої гроші. Вони виглядали точнісінько як мої.

 Підвищили вік виходу на пенсію. Йдемо з подругою на роботу — пам'ятаємо, що працюємо, але не пам'ятаємо — де...

 Будинок — це місце, де зберігається наше барахло в той час, поки ми перебуваємо поза домом, щоб добути більше барахла.

 — Микола, правда, що чоловіки люблять очима?
 — Правда, Люсю.
 — А навіщо ти темні окуляри начепив?
 — Оберігаюся!

 Досвідчена людина не повторює старі помилки, вона робить нові.

 — Вибачте, мадам, але мої почуття до вас вже охололи...
 — Вам підігріти?

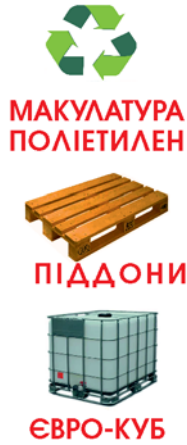
 — У тебе хоч крапля совісті є?!
 — Є. Тобі що, накапати?

 Дівчата! Знайте! Якщо хлопець запросив вас у гості на тортик з чаєм, а після того, як ви при-

КАРТОН-ПЛАСТ

ГАЙОВА 30 ЖИВОВА 25
 КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
 15 КВІТНЯ, 15

ПАКУЙ ТА ВЕЗИ!

тел.: 25 88 28, 52 00 50
 (067) 350 20 58, (067) 350 20 60

йшли, дійсно поставив на стіл чай і торт, значить, ви й без спиртного красива!

 Трохи втомився бути не мільярдером.

 Із дитинства не люблю слідувати чийось правилами. Пам'ятаю, бабуся поставила мене в кут, а я усі шпалери обдер. Більше мене ніхто не карав.

 — Відчуваю себе як комп'ютерна миша: повзаю по килиму і в животі крутить.

 — Вовочко, це, правда що тобі подобається хлопчик з нашого класу і що він тебе навіть поцілував?
 — Маріє Іванівно, я списав твір у Марійки!

493636_999

МЕТАЛ ДИЗАЙН

КОВАНІ БРАМИ від 400 грн/м,
 ВІДКАТНІ БРАМИ, ОГОРОЖІ від 400 грн/м,
 СХОДИ від 500 грн/сходинок,
 РЕСТАВРУЄМО СТАРІ БРАМИ

вул. Микулинецька-Бічна, 22
 тел. 23-64-60, (067) 909-79-74

ОБПРИСКУВАННЯ ПОЛІВ

агродроном 250 грн/га

- засоби захисту рослин
- добрива
- десиканти

вилів 5 л/га

тел. 098 582 18 73

З одного ракурсу Як змінилися популярні кафе та ресторани Тернополя

«ТЕМП»

БУЛО: Відомою на всю Україну легендарна «закусочна» стала після виходу «Ревізора» у 2013 році

СТАЛО: До наших часів заклад не дожив. Його зачинили у жовтні 2017 року. Тепер заклад пустує, вивіски зняли

«ЖЕНЯ-ЖЕНЄЧКА»

БУЛО: Дитяче кафе було популярним серед місцевих через великий асортимент та невисокі ціни

СТАЛО: Заклад вже зачинили. У 2012 році в міськраді представили проєкт нової п'ятиповерхової будівлі на місці кафе. Тепер там триває будівництво

«СНІЖИНКА»

БУЛО: Заклад працював з 80-х років і до початку нульових. Тернополяни пригадують смачне морозиво, яке там продавали

СТАЛО: Коли «Сніжинка» зачинилась, там відкрили піцерію. Нині в закладі ремонт